

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र

या आठवड्यातील हवामान अंदाज

गुरुवार (19/12/2024) – बुधवार (25/12/2024)

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %	
	किमान	कमाल				किमान	कमाल
नाशिक	13-14	29-30	नाशिक, ओझर, कळवण, पिंपळगाव बसवंत, दिंडोरी, लोणी, वणी, पालखेड- गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	6-9	12-20	31-45
पुणे	13-15	30-31	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव, बारामती, इंदापूर – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	6-8	13-20	31-48
सोलापूर	13-15	30-32	तुळजापूर, औसा, वैराग, बारशी, सोलापूर, पंढरपूर, नात्रज, लातूर- गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	8-12	14-21	28-57
सांगली	14-17	30-31	सांगली, वाळवा, पलूस, कवठा, मिरज, पळशी, शिरगुप्पी, खानापूर विटा, शेटफळ – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	6-10	16-24	36-56
विजयपुरा	14-17	30-32	चडचन, तिकोटा, तेलसंग, विजयपुरा – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	10-11	21-30	36-57
हैदराबाद	16-19	29-31	हैदराबाद, मेडचल- शुक्र - रिमझिम पाऊस. जहिराबाद – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-12	16-40	26-86
सातारा	15-17	30-31	सातारा, खटाव, फलटण- गुरु-बुध-पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	5-6	17-25	31-56
अहमदनगर	10-13	29-30	अकोले, संगमनेर, राहाता, कोपरगाव, कर्जत, अहमदनगर, श्रीगोंदा, जामखेड- गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-9	11-19	30-56
जालना	10-13	28-29	अंबड, घनसावंगी, जालना, मंठा - गुरु-बुध-पाऊस नाही. जाफ्राबाद- गुरु, शुक्र – रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	6-11	12-22	35-55
बुलडाणा	12-13	30-31	दि.राजा, बुलडाणा, चिखली – गुरु – बुध – पाऊस नाही. सिंदखेड - शनि - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-11	12-29	27-49

कोल्हापूर	17-18	32-35	कागल, करवीर, गगन- गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	4-7	22-31	44-70
बंगळूरु ग्रामीण	19-20	26-28	अनेकल, दोड्डाबल्लापूर, बेंगळूरु-पूर्व, बेंगळूरु-उत्तर, बेंगळूरु - गुरु, बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-14	45-64	73-87
बेलागावी	17-19	30-31	बेळगावी, चिकोडी, गोकाक, अथनी - गुरु-बुध -पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	6-7	24-36	47-75
बिदर	14-16	30-32	बसवकल्याण, हुमनाबाद, बिदर - गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-11	20-32	34-67
बागलकोट	14-17	29-30	बागलकोट, जमखंडी, हुंगुंड, मुधोळ - गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	8-11	22-32	35-55

टीप: वरील हवामान माहिती खालील संकेतस्थळांवर दिलेल्या हवामान अंदाजाचा सारांश आहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrimet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकूअनुप-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र अचूकतेचा दावा करत नाही.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे
ICAR-National Research Centre for Grapes, Pune

पाणी व्यवस्थापन

a. फळ छाटणी नंतरचे दिवस: 94

b. अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 3.5- 5.0 मिमी

शिफारस केलेले सिंचन प्रमाण:

1. जर माती वाप्सा (क्षेत्र क्षमता) स्थितीत असेल तर द्राक्षबागेला पाणी देऊ नये.
2. फुलोऱ्यापासून फळधारणेपर्यंत, 2000-2500 लि./एकर/दिवसापर्यंत ठिबकद्वारे पाणी द्यावे. जोम नियंत्रित करणे आवश्यक आहे.
3. बंधारे ओले ठेवण्यासाठी मल्लिचंगचा सराव करा. यामुळे बांधाच्या पृष्ठभागावरील ओलाव्याचे बाष्पीभवन झाल्यामुळे रूट झोनमध्ये तयार होणारी क्षारता कमी होईल.
4. बेरीच्या विकासाच्या अवस्थेत, ठिबकद्वारे @ 5950 - 8500 लि./एकर/दिवस सर्व द्राक्षे पिकवणाऱ्या प्रदेशांसाठी सिंचन करा.

माती आणि पोषक व्यवस्थापन :

1. दाट कनोपी मध्ये इन्फ्लोरेसेन्स नेक्रोसिस ही समस्या असू शकते. बाजूच्या कोंब काढून टाका आणि योग्य वायुवीजनासाठी सूर्यप्रकाश आत प्रवेश करण्यासाठी कनोपी कमी करा. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी/कमी करण्यासाठी कॅनोपीमध्ये पुरेसा सूर्यप्रकाश आणि हवेच्या हालचालीसाठी कनोपी व्यवस्थापित करा.
2. अनावश्यक फवारण्या टाळल्या पाहिजेत कारण पानांच्या आरोग्यावर प्रकाशसंश्लेषण निर्मितीवर परिणाम होतो. याचा परिणाम घडांच्या विकासावर होईल.
3. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) ची समस्या टाळण्यासाठी फुलोरा येण्याच्या अवस्थेपर्यंत कोणत्याही नायट्रोजन आधारित खताचा वापर करू नका.
4. येत्या आठवड्यात तापमान कमी होण्याची शक्यता असल्याने, 15 किलो एसओपी दोन स्लिटमध्ये लावा आणि वेलींमध्ये पोटॅशियमची पातळी वाढवण्यासाठी एसओपी स्प्रेसह त्याचा पाठपुरावा करा.

फ्लॉवरिंग ते सेटिंग अवस्था:

1. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी फुले येण्याच्या अवस्थेपर्यंत नत्रावर आधारित कोणतेही खत घालू नका.
2. या आठवड्यात 3-4 किलो फॉस्फोरिक ऍसिड दोन ते तीन भागांमध्ये टाका. लक्षात ठेवा की सिंचनाच्या पाण्याचा pH 6.0 च्या जवळ असावा किंवा SSP @ 125kg/acre बेसल ऍप्लिकेशन म्हणून वापरा. फॉस्फरसचे निर्धारण कमी करण्यासाठी अर्ज करण्यापूर्वी एसएसपी शेणखत/कंपोस्टमध्ये मिसळावे.
3. SOP लागू न केल्यास, फुलांच्या अवस्थेत कमी तापमान आणि ढगाळ वातावरणाचा अंदाज असल्यास 15 किलो SOP लागू करा.
4. पेटीओल न्यूट्रिएंट टेस्टिंग: 70% कॅपफॉल स्टेजवर, पोटीओलचे नमुने पोषण विश्लेषणासाठी घेतले पाहिजेत. नमुन्यासाठी घडासमोरील पान काढून टाकावे.

बेरी विकास अवस्था:

1. बेरी सेट केल्यानंतर, सुरुवातीला फॉस्फोरिक ऍसिड वापरा @ 2 kg आणि त्यानंतर 5 kg 12-61-0/एकर.
2. बेरीचा आकार 2-4 मिमी असल्यास, कॅल्शियम @ 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करा. चांगल्या शोषणासाठी GA ऍप्लिकेशन (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करा.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे
ICAR-National Research Centre for Grapes, Pune

3. जर बेरीचा आकार 5-8 मिमी असेल तर कॅल्शियम @ 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करा. चांगल्या शोषणासाठी GA ऍप्लिकेशन (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करा.
4. 6-8 मिमी बेरीच्या आकारानंतर, अमोनियम सल्फेट @ 25kg/एकरच्या रूपात 4 स्लिटमध्ये चुनखडीयुक्त जमिनीत आणि युरिया @ 15 kg/एकर इतर मातीत 3 स्लिटमध्ये नायट्रोजनचा वापर सुरू करा. पुढील दोन आठवडे 3-4 स्लिटमध्ये सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा 0-0-50 @ 25 किलो / एकरसह याचा पाठपुरावा करा.
5. जर माती चुनखडीयुक्त असेल तर छाटणीनंतर 65-70 दिवसांनी झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट @ 5 किलो / एकर द्या.
6. भूरी रोग बुरशी संसर्ग होण्याची शक्यता. द्राक्षाच्या वेलात पोटॅशियमची प्रमाण वाढवा एकतर पर्णासंबंधी स्प्रे @ 4-5 gm SOP/L आणि ड्रिप @ 15 kg SOP/L द्वारे वाढवा जर गेल्या 20 दिवसांपासून लागू केले नाही.

पिकवणे ते कापणीची अवस्था

1. सल्फेट ऑफ पोटॅश @ 25 किलो / एकर 3-4 स्लिटमध्ये पुढील दोन आठवड्यांसाठी वापरा. मॅग्नेशियम सल्फेट @ 10 किलो/एकर दोन स्लिटमध्ये वापरा. चुनखडीयुक्त जमिनीत मॅग्नेशियम सल्फेट @ 4g/L फवारणी करा.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे
ICAR-National Research Centre for Grapes, Pune

कॅनोपी व्यवस्थापन

सध्याच्या हवामानात वेलींच्या वाढीच्या अवस्थेतील करावयाच्या उपाययोजना.

- १) द्राक्षबाग फुले येण्यापूर्वीच्या अवस्थेपासून ते फुले येण्याच्या अवस्थेपर्यंत :
चांगल्या परिणामांसाठी जीए ३ फवारणी केवळ स्वच्छ हवामानातच दिली जाऊ शकते. २ ते ३ बेसल पाने काढून टाकल्यास चांगले वायुवीजन आणि बुरशीनाशकाचा आच्छादन मिळण्यास मदत होईल. पांढऱ्या बियाविरहित जाती (थॉम्पसन सीडलेस आणि तास-ए-गणेश) पूर्ण बहरण्याच्या अवस्थेत असल्यास, जीए ३ स्प्रे @ २५ पीपीएम मणी विरळ होण्यास मदत करू शकते कारण ते परागणनाशक म्हणून कार्य करते.

लांबट वाणांचे (सोनाका, माणिक चमन, सुपर सोनाका, सरिता सीडलेस, कृष्णा सीडलेस, एसएसएन इ.) जीए ३ वेळापत्रक वरीलपेक्षा वेगळे आहे. या वाणांमध्ये खालीलप्रमाणे जीए ३ ची फवारणी करता येते.

अ. प्री-ब्लूम स्टेज: १० पीपीएम जीए ३

ब. प्री-ब्लूम स्टेज: १५ पीपीएम जीए ३

क. २५% फुले: १० पीपीएम जीए ३

ड. ५०% फुले: १० पीपीएम जीए ३

इ. ६०-८०% फुले: १० पीपीएम जीए ३

फ. ९०-१००% फुले: ६० पीपीएम जीए ३

ग. बेरी सेटनंतर: ४०-५० पीपीएम जीए ३ + १० पीपीएम आयएए

२) बेरी सेटिंग ८ मिमी बेरी आकारात:

ज्या द्राक्षबागेत बेरी सेटिंग पूर्ण होते, घड विरळ करणे आणि मणी विरळ करणे महत्वाचे आहे. उद्दिष्टांच्या आधारे (मनुका, स्थानिक बाजारपेठ आणि निर्यात) घड कायम ठेवावेत. प्रति घड मणीची धारणा घड प्रकार, विविधता इत्यादींवर आधारित असावी. जातीवर आधारित मणीची धारणा खालीलप्रमाणे आहे.

जाती	रॅचिसची/घडाची संख्या		बेरी/घडाची ची संख्या	
	स्थानिक	निर्यात	स्थानिक	निर्यात
थॉम्पसन सीडलेस	१२-१४	१०-१२	१३०-१४०	१००-१२०
तास-ए-गणेश	१२-१४	१०-१२	१३०-१४०	१००-१२०
सोनाका	१४-१६	१०-१२	१४०-१५०	१३०-१४०
माणिक चमन	१४-१६	१०-१२	१४०-१५०	१३०-१४०
सरिता सीडलेस	१४-१६	१०-१२	१४०-१५०	१३०-१४०
रेड ग्लोब	१०-१२	८-१०	८०-९०	७०-७५
नानासाहेब जांभळा सीडलेस	१०-१२	८-१०	८०-९०	७५-८०
क्रिमसन सीडलेस	१०-१२	१०-१२	१२०-१३०	१००-१२०

३) घड विकासासाठी पानांची आवश्यकता :

घड विकासासाठी पानांच्या गरजेला प्राधान्य द्यावे. ५०० ग्रॅम घड (१००-१२० मणी) विकसित करण्यासाठी, एका शूटमध्ये १६०-१७०२ सें.मी. पानांचे क्षेत्रफळ असलेले किमान एकूण १२ पाने असणे आवश्यक आहे. एका पानाच्या आधाराने अंदाजे ६-८ मणी विकसित होतात. पानांची गरज मणी सेटिंगपर्यंत पूर्ण करता येते. त्यामुळे फुलांच्या पूर्व अवस्थेत पानांची गरज पूर्ण करण्यासाठी नायट्रोजनयुक्त खताचा (युरिया, १२:६१:०, अमोनियम सल्फेट इ.) वापर ठिबकद्वारे करता येतो. शूट टिपच्या वळणावर खताची आवश्यकता ठरवता येते.

४) कमी तापमानाचा परिणाम :

काही द्राक्ष उत्पादक भागात (बोरी, इंदापूर, सटाणा, फलटण इ.) लवकर छाटणी केली जाते. द्राक्ष उत्पादक अनेक भागात किमान तापमान १२० सेल्सिअसच्या खाली आहे. पांढऱ्या बियानसलेल्या जातींमध्ये, पाणी उतरण्याच्या अवस्थेत असलेल्या द्राक्षांच्या घडांना हिरव्या रंग बदलून गुलाबी रंगाचा होतो. हा एक शारीरिक विकार आहे. एक ते दोन दिवस किमान तापमान ७० अंश सेल्सिअसच्या खाली जाऊ लागते तेव्हा गुलाबी रंगद्रव्य दिसून येते. गुलाबी रंगाची निर्मिती रोखण्यासाठी कोणतेही नियंत्रण उपाय उपलब्ध नसले तरी द्राक्षाचे घड वाचविण्यासाठी काही व्यवस्थापन पद्धतींचा अवलंब केला जाऊ शकतो. द्राक्षाचा घड कागदाने झाकून ठेवणे (घडात पाणी उतरणे सुरू होण्यापूर्वी), द्राक्ष बागेतील सिंचन वाढविणे आणि तापमान वाढविण्यासाठी वेगवेगळ्या ठिकाणी फाईल जाळणे यामुळे समस्या कमी होण्यास मदत होते.

बेरी सेट (४-६ मिमी बेरी आकार) नंतर बेरी जलद गतीने विकसित होते. तथापि, कमी तापमानाच्या कालावधीत, शारीरिक क्रिया मंदावतात ज्यामुळे बेरीचा आकार कमी होतो. मुळांची क्रियाशीलताही कमी झालेली दिसून येते. मातीचे तापमान वाढवून याला गती देण्याची गरज आहे. बंधाऱ्यावर मल्ल लावणे, बंधाऱ्याच्या बाजूला लहान खंदक लावणे, फॉस्फरसचे प्रमाण वाढविणे, सिंचन इ. प्रमुख पद्धती आहेत ज्यांचे पालन केले जाऊ शकते.

५) बेरीच्या विकासावर दवाचा परिणाम :

सध्या सर्वत्र द्राक्ष उत्पादक भागात दीर्घ कालावधीसह पुरेसा पाऊस झाला असल्याने येत्या काही महिन्यांत सकाळच्या वेळीस दवा निर्मिती अधिक होईल आणि हा कालावधी दुपारपर्यंतही वाढविला जाऊ शकतो. यामुळे वेलीच्या छतामधील सापेक्ष आर्द्रता वाढेल. आर्द्रता वाढल्याने केवडा सारख्या मोठ्या रोगांचे इन्फेक्शियुस सक्रिय होण्यास मदत होईल. सायंकाळच्या वेळी छतामधील कोरड्या हवामानामुळे बेरी सेटिंगनंतर द्राक्षबागेत भुरी रोगाचा प्रादुर्भाव होऊ शकतो. बुरशीनाशकाच्या वापरापेक्षा द्राक्ष बागेतील रोगांवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी कॅनोपी महत्त्वाची भूमिका बजावते. २-३ बेसल पाने काढणे, जास्तीचे कोंब काढून टाकणे, बगलफुटी काढणे, बेरी सेट नंतर पानांच्या तारांवर शूटची व्यवस्था करणे इ. मुळे कॅनोपीमधील सापेक्ष आर्द्रता कमी होण्यास मदत होईल आणि रोगांच्या नियंत्रणासाठी फवारणीचे आच्छादन सुधारेल.

iv. रोग व्यवस्थापन

	रोगांचा धोका
--	--------------

फळ छाटणी नंतरचे दिवस	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर
94	कमी	मध्यम	कमी	जिवाणू करपा – कमी. तांबेरा - कमी

सांगली भागात जिथे बेरीवर जिवाणूकरपा आणि बुरशीजन्यकरपा प्रकोप आहे. तिथे मॅन्कोझेब 75 WP @ 2-3 ग्रॅम/लीटर आणि कासुगामायसिन 5% + कॉपर ऑक्सीक्लोराइड 45% WP @ 750 ग्रॅम/हेक्टर च्या दोन फवारण्या उपयुक्त ठरतील. कॉपर सल्फेट 47.15% + मॅन्कोझेब 30% WDG @ 5 ग्रॅम/लीटर किंवा थायोफेनेट मिथाइल/कार्बेन्डाझिम @ 1 ग्रॅम/लीटर वापरल्यास बुरशीजन्यकरपा व्यवस्थापनास मदत करेल. ट्रायकोडर्माचा ठिबकने वापर पंधरवड्याच्या अंतराने चालू ठेवावा. काही भागात भुरीचा संसर्ग होऊ शकतो त्याठिकाणी सल्फर 80 WDG @ 2-3 ग्रॅम/लीटर वापर करावा. भुरीचा संसर्ग रोखण्यासाठी ट्रायझोल किंवा सायप्लुफेनामीड 5% EW @ 500 ग्रॅम/हेक्टर या प्रमाणात वापरावे. किंवा भुरीचा गंभीर संसर्ग टाळण्यासाठी मेट्राफेनोन 50 SC @ 250 मिली/हेक्टर या प्रमाणात वापरावे. काही भागात तांबेरा व दिसल्यास हेक्साकोनाझोल/हायफेनोकोनाझोल/क्लोरीथेलोनिअस वापरत येईल. भुरीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅपेलोमायसेस किंवा लिस्त्रा वापर वाढवणे आवश्यक आहे.

जिवाणू करपा

बुरशीजन्य करपा

केवडा

v. कीटक आणि कोळी कीटक व्यवस्थापन

वाढीची अवस्था: फुलांची, फळांची छाटणी झाल्यानंतर बेरीच्या विकासासाठी बेरीची स्थापना

अनेक द्राक्ष उत्पादक प्रदेशांमध्ये विशेषतः सांगली आणि सोलापूरमध्ये ऍफिडचा प्रादुर्भाव दिसून येतो. हे ऍफिड्स काळ्या रंगाचे असतात आणि त्यांच्या आहारामुळे गुच्छांवर आणि कोंबांवर मधाचा ड्यू दिसू शकतो. इमिडाक्लोप्रिड 17.8 SL @ 0.4 ml प्रति लिटर पाण्यात प्रभावी आहे. परंतु, हे ऍफिड्स पुढील महिनाभर येत राहतील आणि कीटकनाशकांचा वारंवार वापर करणे योग्य नाही. त्यांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी पिवळे चिकट सापळे लावा. लेक्केनीसिलम लिकेनी, बिव्हेरिया बॅसियाना आणि मेटारिझियम अॅनिसोप्लिया चा वापर देखील ऍफिड्सविरूद्ध प्रभावी आहे.

बहुतेक द्राक्ष क्षेत्रांमध्ये तुडतुडे चा प्रादुर्भाव दिसून येतो. तुडतुडे चा प्रादुर्भाव झाल्यास, इमामेक्टिन बेंझोएट ५ एसजी @ ०.२२ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा सायंट्रानिलिप्रोल १० ओडी @ ०.७ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळणे प्रभावी ठरते.

• उडद्या व्यवस्थापनासाठी, इमिडाक्लोप्रिड 17.8 SL @ 0.4 ml/L किंवा स्पिनोसॅड 45 SC @ 0.25 ml प्रति लिटर पाण्यात रात्रीच्या वेळी प्रभावी आहे.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे

ICAR National Grape Research Institute, Pune

द्राक्षबागांमध्ये मधुमेम प्रभावात मेलीबग्सचा प्रादुर्भाव होऊ शकतो. मेलीबग नियंत्रणासाठी क्लोरपायरीफॉस, हायड्रोलोक्लोस, मेथोमाईल, प्रोफेनोफॉस इत्यादी कोणत्याही विस्तृत स्पेक्ट्रम कीटकनाशकांची फवारणी करू नका.

उच्च आर्द्रता नैसर्गिक शत्रूंच्या विकासास अनुकूल करेल जे हळूहळू मेलीबग्स मारतील. रासायनिक फवारणी

आवश्यक असल्यास, वनस्पती धुण्यासाठी बुप्रोफेझिन 25 SC @ 1.25 मेटारिझियम अॅनिसोप्लिया 3 ml प्रति लिटर पाण्यात मिसळून स्पॉट ॲप्लिकेशनला प्राधान्य द्या.

• द्राक्षाचे घड आणि द्राक्षबागांमधून सर्व तडे गेलेल्या/नुकसान झालेल्या बेरी काढून टाकल्या पाहिजेत. या बेरी एका कंटेनरमध्ये गोळा करा आणि हे कंटेनर द्राक्षबागांपासून सुमारे 100 फूट अंतरावर ठेवा. व्हिनेगर माशी या सडणाऱ्या बेरीकडे आकर्षित होतील. ते मारण्यासाठी कंटेनरवर स्पिनोसॅड 45 SC @ 0.25 मिली प्रति लिटर पाण्यात फवारणी करा.

• सांगली, सोलापूर, नाशिक, पुणे, विजापूर द्राक्ष क्षेत्रांमध्ये स्टेम बोअरर (लाल रंगाच्या अळ्या) च्या नवीन प्रजातींची प्रादुर्भाव छालखाली दिसून येतो. मोकळी साल काढून टाका आणि मुख्यतः कॉर्डन आणि मुख्य खोडाला लक्ष्य करणारे मेटारिझियम अॅनिसोप्लिया @ 2.5 मिली/लिटर (पाणी 1.5 लिटर प्रति रोप) द्या.

• बेरीच्या विकासाच्या अवस्थेत थ्रिप्सच्या व्यवस्थापन करण्यासाठी अतिरिक्त अंकुर वाढ काढून टाका.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे
ICAR-National Research Centre for Grapes, Pune

